

2/91

1991 - Från festen vid Kamratföreningarnas möte i Göteborg

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG

Redaktionen har ordet

Bäste läsare !

Som vi alla vet, så har det hänt åtskilligt både här hemma och ute i världen, sedan senaste numret utav KA-fyren. Vi lever i en orolig värld, som snabbt förändras. Vårt stora hopp är, att vi så småningom skall få se folk leva i fred över gränserna och att denna fred blir bevarad i evighet.

Idag redovisar vi en skrivelse av CKA 4 vad som ev. kommer att hända med vårt marina försvar här på västkusten. Dessutom skriver vår medlem Knut Hamilton om en rolig resa med gamla minutläggaren 8 till Karlskrona. Även litet smått och gott, som vi hoppas skall roa Dig. Vi - i redaktionen - vill tacka alla som medverkat i denna tidning med skrivna bidrag och vi hoppas på flera "skribenter". Smått som stort, allt är välkommet !! Manus till nästa nummer av KA-fyren vill vi gärna ha på redaktionen före den 1:a mars 1992. Adress se nedan !

Angenäm läsning önskar

Redaktörerna Gösta Andersson (ansv.utg.), Sven Einarsson och Bengt Sänne

Adress: KA-fyren, Redaktionen c/o Muséet, Box 5155, 421 05 VÄSTRA FRÖLUNDA

FÖRENINGSNÅLEN, KLUBBMÄRKET OCH BLOMSTERFONDEN

Föreningsnålen bör varje medlem ha fästad på sitt rockuppslag. Den är ett tecken på att Du tillhör en militär förening, där inga gradskillnader finns. en förening för det goda kamratskapet. Nålen kostar Kr 22:- samt porto Kr 2:50.

Klubbmärket att användas som ficklocksmärke på blazer m.m. har rönt stor uppskattning. Märket kostar Kr 40:- samt porto Kr 2:50.

Blomsterfondens medel används vid hedersbevisningar av olika slag.

Beställningar och inbetalningar kan göras direkt till skattmästaren *) eller på postgiro 45049-4. Skilj därvid noggrant på de olika posterna, t.ex. medlemsavgift, blomsterfond, föreningsnål eller klubbmärke.

*) F n Helmer Ternegren

Ordförandens spalt

Hösten är på väg. En fin och ovanligt varm sommar är slut. Annu en årsklass avtackades på Käsö den 21 augusti efter en veckas slutövningar. Den här gången övade vi brigaderservens uppgifter inom Göteborgsbrigadens ram. Brigaderserven bestående av stab, grkplut, skytteplut och rörlig minspärrtropp utgjorde embryot till den amfibiebataljon vi skall utbilda under 94/95 och 95/96 med en avslutande GKö med hela bataljonen hösten -96. Vi avser att genomföra utbildningen helt och hållet här på västkusten, alltså även kustjägerutbildningen. Det är en stor och utmanande uppgift, men fördelarna är stora att få vistas i rätt miljö under hela utbildningstiden. Vi kommer att förbereda oss väl för uppgiften under de kommande åren, genom befälsutbildning och deltagande i utbildningen vid övriga amfibieproducerande marinkommandon. Amfibiebataljonen kommer att bli ett lyft för hela regementet genom de höga krav som kommer att ställas på både personal och materiel.

Det nya utbildningsåret startade med intryckningen av plutonsbefälseleverna den 2 sept. Fr o m i år införs det nya utbildningssystemet i marinen (NUM), som i princip innebär en förlängning av grundutbildningen och en motsvarande minskning av antalet repövningar. Avsikten är främst att av beredskapsskäl få en bättre värnpliktsäckning över året. Intryckningarna sker vecka 36 (Pb), vecka 02 (Gb) och vecka 09 (F/G) och uttryckning sker vecka 44 efter en avslutande GKö i oktober.

Fr o m den 1 juli i år har regementet också en ny organisation som ansluter till tankarna i ÖB Verksamhetsidé -90 (VI-90) d.v.s. större likhet fred-krig och ett större ansvar och större uppgifter för krigsförbandscheferna.

Regementet=Göteborgsbrigaden består således av:

- regementsstab=brigadstab (plan,-mtrl,-utbsektion)
- amfibiebataljonen (för all rörlig utbildning)
- Radarskola=kader för spärrförbanden (för all fast utbildning)
- brigadstabskomp (fd Baskomp)
- brigadunderhållskomp (fd övn- och skjutfältsdetalj, Körskolan m m) samt
- Marinens Sjukvårdsskola (oförändrad)

Inom MKV i övrigt har materieförvaltningen enligt samma principer blivit marinunderhållsbataljon. Hemvärns- och frivilligheten har utgått och personalen är fördelad till de olika krigsförbanden.

Men det allt överskuggande just nu är hotet om KA 4 nedläggning pga den ekonomiska situationen i försvaret. Mera härom i en annan artikel i denna tidskrift.

Välkommen till höstens ärtmiddag !!

Jack Wibring

HALLÅ-spalten

Vpl furiren Jonas Wising har för år 1991 utsetts till bästa kamrat ur avgående årsklass vid KA 4.

Vid årsmötet i april fick föreningen en ny sekreterare, Eva Werner. Hon efterträder Georg Gustavsson, som blir pensionär den 1 oktober. Vi hälsar Eva välkommen i vårt gäng !

Vi vill samtidigt tacka Georg Gustavsson för långvarigt och förtjänstfullt arbete i föreningen. Georg lämnar oss inte helt, han har accepterat en befattning som biträdande klubbmästare.

En ny medlemsmatrikel är påtänkt. Vi håller på med att lägga in alla medlemmarnas namn på data. När detta är klart kommer alla medlemmar i föreningen att få sig tillsänt en ny matrikel. Om möjligt i april 1992.

Även stadgarna får sig en ny "lyftning". Vissa ändringar kommer att införas i "Stadgar för Kustartilleriets Kamratförening i Göteborg". Kommer som bilaga i vårnumret 1992.

Vi har erhållit tack från när och fjärran över en kamratträff som fungerade till 100%. Bl a har vi fått tackskrivelser från Ulf Ressel i Vaxholm, Sven Persson på Värmdö och vår egen Lasse Heinmar i Västra Frölunda. Vi tackar för denna uppmärksamhet !!

Höstmiddagen blir i år torsdagen den 31 oktober kl 18.00. Plats: Officersmässen. Anmälan mottages per tel: 69 20 67 före den 25 oktober under tjänstetid. Välkomna !!

Muséet har öppet från kl 17.00 den 31 oktober för de medlemmar som vill besöka detta före middagen.

Kamratföreningarnas fest i Göteborg pingsten 18-20/5 1991

Fredagen den 17/5 omkring kl 22.40 anlände bussen från Vaxholm med 30 glada kamrater av båda könen som kom från KA 1:s kamratförening. Vi var några stycken som väntat en bra stund på detta uppdykande. Från vaken KA 4 lotsades bussen med innehåll till Älvsborgsmässen där Sven Robertsson med hustru Britta agerade värdar. Det bjöds på kaffe, bullar och smörgåsar och det mottogs tacksamt av våra vänner från Vaxholm. Där såg vi många gamla bekanta ansikten bl a John Bohman med fru, Sven "Tippen" Persson och Ivar "Målar'n" Nilsson med fru, Ulf Ressel och många andra kända nunor. Efter måltiden lotsade undertecknad bussen till kasern B där KA 4 ställt logementet till förfogande. Sven Einarsson tog emot det litet trötta gänget och anvisade de fina utrymmena, som ställts till förfogande. När klockan närmat sig 24-snåret hade alla fått skåp och sängserviser. Alla fick information om vad som skulle ske under lördagen efter ett särskilt program, som lanns utlagt på varje logement.

Lördagen den 18/5 En underbar morgon med sol och värme. Kl 08.30 serverades en stabil frukost i militärrestaurangen. Omedelbart där-efter embarkerades Vaxholmsbussen av KA 1:s kamrater m fl för rundresa i Göteborg. Vi hade anlitat vår medlem Roland Kjellberg att guida denna rundtur och detta gjorde Roland med stor bravur och denna rundtur blev ett oförglömligt minne för våra vänner. Vid återkomsten väntade en god lunch i matsalen.

En buss från Karlskrona med våra kamrater från KA 2 var väntad och anlände vid pass kl 11.45. Bussen lotsades omedelbart till matsalen där lunch serverades. Denna brädska hade sina orsaker. Det var nämligen så, att vi fått en möjlighet att via Nya Älvsborgs fästning, samt utställning över "Götheborg" med alla fynd som gjorts efter flera års dykningar. Bussarna avgick omedelbart efter lunch med kurs Stenpiren. Ca 60 st anförda av våra medlemmar Sven Robertsson och Fridolf Askerstad. På Stenpiren embarkerades "Västanfläkt" och bussarna återvände tomma till KA 4. Resan ut genom hamnen var i och för sig ett sevärt kapitel och så småningom kom båten, med alla förväntansfulla kamrater fram till Älvsborgsön, där det fanns kunniga guider med Anders Wästfelt i spetsen, som gav historisk överblick över värdet av att ha en dylik fästning i hamninloppet i ofredstider förr i världen. Utställningen "Götheborg" tycktes vara det som drog det största intresset. Där visades också många av de "skatter" som bärgats hem under årens lopp. Vissa kinesiska porslinsaker var i skick

som nya trots att de legat i vatten och gytta i mer än 200 år. Efter denna underbara visning, så embarkerades "Västanfläkt" ånyo var-efter denna gick direkt till KA 4 hamn där våra gäster från KA 1 och KA 2 släpptes av vid ca 16-tiden. Enskild marsch till förläggningen där åtgärder omedelbart vidtogs att se så presentabel ut som möjligt till den stora festen som igångsattes kl 18.00.

Pingstafton kl 18.00 Samling skedde i personalmatsalen där drink (välkomstkål) serverades. Ca 110 st personer från kamratföreningarna KA 1, KA 2 och KA 4 hade vi nöjet att hälsa välkomna till en trevlig kväll. Barmästare för kvällen var Gustav Brännerud med assistans av sin hustru Gudrun. Drinken var god och det borgade för en bra start. Sorlet, skratten och förbrödringen ökade i takt med antalet tomglas. Vår musikanter hade full fart på sin synt, som blev en hel orkester ibland. Till musik ur "Tre musketörer" marscherade vi så in i matsalen, som stod dukad och färdig med brinnande ljus, vita servietter och blommor. 10 st härliga ungdomar, ledda av vår Gustav Lundberg, hade dukat detta F-bord. Ungdomarna komer från UKA 4 och serverade med stor ackuratess under hela middagen. Maten var utsökt komponerad av vår husmor Birgitta. Västkustsalladen var utsökt! Likaså fläskfilén! Till detta fick vi ett mycket gott vin. Allt var delikat! Många sågs prassla med papper och penna för att pränta ned namnet på det goda spanska vinet för eget bruk vid egna fester. Under det att vi njöt av varmrätten hördes taktfasta steg närma sig. Till vår stora överraskning kommer det in två karoliner iklädda tidsenliga uniformer. En officer börjar exercera med en menig man till vår stora munterhet. Ålderdomliga kommandoord ekade i lokalen. Officieren hade "hillebard", ett lansliknande vapen, som han viftade med då han verkställde "på stället marsch" med den menige, som till vår förnöjelse gjorde allt vad officeren befallde. Förmodligen helt i överensstämmelse med dåtidens reglemente. För att särskilja officeren från den menige hade officeren lockig peruk. Tänk oss in i dagens exercis med en kapten springande omkring med en stor, lockig peruk på skulten. Ganska svettigt, eller hur!? En stormande applåd fick dessa två då de gick ut efter ca 15 minuter, taktfast marscherande. Ett Hjärtligt tack för denna uppvisning vill vi ge dessa två, som helt utan vidare genomförde denna fina scen!!

Vår ordförande - Jack Wibring - tog till orda och hälsade alla närvarande välkomna och önskade oss en trevlig kväll tillsammans. Svar fick han omedelbart av KA 1:s Ulf Ressel, som

tackade för det fina mottagandet och han önskade vår förening välkommen till KA 1 nästa år då deras regemente skall stå som värdar för kamratföreningarnas träff. Han överlämnade samtidigt Vapenbrödernas standard. Därefter talade KA 2:s medlem S-G Olsson och även han tackade för det fina mottagandet och betonade särskilt turerna Göteborg runt och turen genom hamnen till Älvsborgsön som mycket minnesvärda. Även han överlämnade KA 2:s standard till Jack Wibring. Vår medlem Sven Vilg, som också är styrelsemedlem i Reservunderofficerarna, Göteborgskretsen, överlämnade till alla tre närvarande representanterna från de olika kamratföreningarna, var sin plakett från detta sällskap. Detta var en mycket fin gest och Sven fick stor applåd för detta. Maten och drycken var slut och vi fortsatte åter in i personalmatsalen under tonerna från vår musikants musikmaskin. Där fanns kaffe, tårta och även för de som så önskade (det sistnämnda). Meningen var att vi skulle dansa och ha roligt med varandra. Det hade vi också! Det dansades till vår utmärkta enmansorkester så det stod härliga till! Alla befann sig i ett lyckligt, ibland saligt, befinnande. Vid 24-tiden började förstås leden glesna betänkligt och när klockan närmade sig 01 på natten var det bara ett fåtal kvar. Barmästaren med hjälpreda, undertecknad med fru, Rune Hagelin med glad fru, samt den allerstades närvarande Sven Einarsson. Alla vi gick ut den härliga vårnatten, fortfarande med ljuvlig musik klingande i våra öron. När vi kom till vår förläggning, som vi ordnat på kasern B, hörde vi fniss och skratt från olika logement. I andra hördes det snarkningar i både dur och möll. Själva ventilerade vi kvällens begivenheter, men kunde inte komma fram till annat än att allt hade lyckats till 100%.

Pingstdagen den 19/5 Efter frukost samlades vi i KA 4 hamn. Där låg redan en förhyrd skärgårdsbåt, som vi embarkerade. Samtidigt lastades matlådor och dricka ombord. Ett 80-tal hade hörsammat denna skärgårdstur och satt i spänd förväntan. Av gårdagens "sjöslag" syntes inte ett spår! Vår Sven Robertsson tog till orda och presenterade vår specialist på gamla fästningar - Tor Backlund. Han talade först om de gamla befästningarna belägna vid Göteborgs inlopp. Han kom då osökt in på Tordenskiolds anfall mot Älvsborgs fästning 1719. Tor berättade fängslande och detaljartat om striden som varade i flera dagar. Han fick också stor applåd för sin kunnighet i detta ämne. Sven tog åter mikrofonen och berättade om alla öarna som vi passerade. Vädret var mycket vackert och havet speglade sig i den

stilla luften. Snart hade vi passerat "Snobb-rännan" och efter en knapp timmes seglats lade vi till på Käsö, resans mål. Gustav Lundberg tog här över och när vi efter en stund hade känt landbacken under fötterna var det dags för guidning runt denna underbart vackra ö. Käsö är inte bara känt som ön med ett kole-rasjukhus, utan även för sitt fågelliv. Vi hörde drillar från träden, som smäktade våra öron.

Efter en stund så indelades vi i tre grupper av Gustav Lundberg. Han tog själv hand om den ena gruppen, de två andra guiderna var Jack Wibring och Sven Robertsson. Guiderna berättade att ön, som tillhör Kronan, ursprungligen var en mottagningsstation för pestsmittade fartyg, som här fick möjlighet att ligga i karantän erforderlig tid. Ön har också sällsynta träd och buskar, planterade av de besättningar som tvingades ligga här under lång tid. Guiderna berättade om Käsös historia, som är både dramatisk och ärorik. Utsikten från Käsö torn är betagande. Efter rundguidningen åt vi god fältlunch ute i det fria. Alla mådde utmärkt i det underbara vädret.

Vid ca 14.30-tiden embarkerade vi åter skärgårdsbåten och efter det att vi lämnat på förtöjningen stävade vi en annan väg på vår återresa. Vi gick genom Käsöhälet förbi Galtö huvud - Böttö - hem till KA 4 hamn, dit vi anlände kl 15.00. Tor berättade, med all den kunnighet han besitter, om de försvarsanläggningar och befästningar som fordom försvarade Göteborgs inlopp. I samband med att vi kom åter till regementet upplöstes vårt åtagande som värdar för kamratmötet. Vår ordförande, Jack Wibring, tackade för denna gång. Han hoppades att vi skulle ses åter vid nästa möte. Ulf Ressel tackade i varma ordalag för allt de varit med om och hälsade oss redan välkomna till KA 1 1992. Han tillade försiktigt att det blir svårt att slå ett så bra program som KA 4:s kamratförening visat. Samtidigt som vi i vår kamratförening vill önska alla våra vänner från KA 1 och KA 2 allt gott med fina minnen från oss och Göteborg, så vill vi i kommittén tacka de medlemmar som ställt upp hela tiden och som gjorde detta möte till ett möte i glädjens och kamratskapets tecken. **Tack skall Ni ha, ingen nämnd och ingen glömd !!**

G A

Föreningens guldmedalj har utdelats till Georg Wockatz (t.v.) och Ingemar Wallin (t.h.) för förtjänstfullt arbete för föreningen. Utdelare var CKA 4 Jack Wibring.

STATUTER FÖR KAMRATFÖRENINGENS MEDALJ

1. Medaljen kan tilldelas medlem i kamratföreningen, som gjort sig förtjänt av denna.
2. Medaljen kan också tilldelas annan person, som icke är medlem i kamratföreningen, men som gjort föreningen tjänster.
3. Medaljen kan tilldelas postumt.
4. Styrelsen beslutar vem som skall tilldelas medaljen. Förslag kan inlämnas av vem som helst i kamratföreningen.
5. Utdelningen skall ske vid föreningens årsmöte eller av styrelsen bestämd annan tid.
6. Ordföranden inbjuder medaljören och förrättar utdelningen.
7. Vid omröstning gäller enkel majoritet.
8. Medaljen får bäras till civil klädsel vid högtidliga tillfällen.
9. Medaljen bäres icke till uniform.
10. Vid medaljörens död återlämnas icke medaljen.
11. Motiverat förslag skall lämnas av förslagsställare.
12. Alla medaljer förses med nr, namn och årtal. Särskild liggare föres av sekreteraren.

Sista resan med Minutläggaren nr 8

Lördagen den 19 december 1946 låg Mul 8 klar för avgång vid kajen i KA 4 hamn. Maskinerna värmdes sakta och båten var fullkolad. På akterdäck stod dessutom ett antal kol-korgar fyllda som extra reserv. En svag decembersol började visa sig och det var ganska stilla. Mulan skulle gå till Karlskrona och vi hade i en vecka väntat på lämpligt väder, nu verkade det som om det skulle kunna hålla i sig ett par dagar. Serg. Hessel var uppbördsman och för maskinen svarade mask. Swanbo, som till hjälp hade en korpral, som jag tror hette Elleskog. Dessutom skulle fänriken Krappe följa med för att få litet extra övning i navigation. Det fick han också.

Mul 8:an var litet skruddig som de andra gamla minutläggarna. Då den byggdes omkring 1885 benämndes den ångkranpråm, vilket den också var. Den var identiskt lika med Mul nr 7 och Mul nr 6, vilka alla var konstruerade för att kunna förflytta sig i den inre skärgården. Någon gång i början på 1900-talet ändrades benämningen från ångkranpråm till minutläggare, det skulle på det viset verka litet mer sjövärdigt. Båtarna, man gjorde skillnad på Kustartilleriets båtar och Flottans fartyg, hade en längd av 25 meter, en bredd på 5 meter och ett djupgående på 2,2 meter. Maskineriet bestod av två ångmaskiner på ca 90 hkr och en kolektad panna som kunde ge ett tryck på ca 6 kg/cm². Maskinerna manövrerades från däck, maskinisten stod sålunda vid nedgången till maskinrummet och erhöll muntliga order från bryggan. Två världskrig hade passerat men dessa urgamla krigsfartyg fanns fortfarande vid Kustartilleriet. En modernisering var visserligen på gång vid KA 1 fanns en betydligt modernare minutläggare. Mul 8:an skulle återställas till Karlskrona där vi lånat den för att ersätta Mul 6:an som under många års tjänst på Västkusten nu behövde en ordentlig översyn.

Nåja, vi kastade loss och ångade glatt iväg. Solen sken och maskinerna pyste så vackert. Farten var ganska god och vid Donsö hade vi kommit upp i nära 6 knop. I höjd med Kungsbäcka passerade vi mudderverket Tor, vilket var en god prestation.

Så småningom började det blåsa från väster och sjön växte. Några väderleksrapporter hade vi inte kunnat få eftersom vi inte hade någon radio ombord. Visserligen hade vi flera gånger begärt en sådan, men då skulle vi nog bara använda den för att spela popmusik, enligt intendent Lohman, som var glad och trevlig, men sparsam.

Vi ångade på och passerade Tistlarna och vinden ökade alltmer, men eftersom vi hade full bunker rullade vi inte så farligt. När vi hade passerat Nidingen började det bli litet mer hotfullt. Jag försökte stäva sjön, men framfarten var då så dålig att vi knappt hade styrfart. De fyra värnpliktiga, vilka utgjorde däcksbemanningen, började bli oroliga, de var fiskare och hade väl aldrig varit i ett sjöodugligt fartyg. Hessel och jag var överens om att vi nog borde söka hamn någonstans. Vi hade Bua fiskehamn akter om oss, så vi beslöt att försöka ta oss in där. Det gällde då att gira 180 grader, vilket väl inte var så enkelt i den allt mer ökande sjön. Vi passade på efter en stor våg, då det alltid är litet rum sjö. Maskinisten var beredd och med rodet babord dikt och full back på babords maskin, kom vi snabbt runt. Visserligen rullade det rysligt ett slag, men när vi väl kommit runt blåste vi med full fart in mot Bua fiskehamn. Det hade börjat mörkna men ensfyrrarna syntes klart och snart var vi inne i hamnen och förtöjde vid piren. Det var som att hamna i himmelen och nu kunde vi ta igen oss ett tag.

Minutläggaren hade akterut en liten mäss och två små hytter med dubbelslafar där befälet kunde hysas in. Besättningen låg i hängkojer i minrummet där även en gammal järnspis stod, som maten lagades på. I förpiken fanns en liten skans för fyra man där underbefälet och eldarerna logerade.

Nästa dag var en söndag, en och annan fiskare kom ned till hamnen för att beskåda det ståtliga krigsfartyg, som låg förtöjt i deras hamn. Det var fint väder, svag vind och litet blek sol, så vi gjorde klart för att ge oss av. På den tiden fanns inte ordet "arbetstid". In till hamnen gick en muddrar rädda, som vi kvällen innan elegant passerat. När vi skulle gå ut gick det inte så bra, efter några minuter satt vi fast i en dybank, vilket givetvis gladdde Bua-bornna. Raskt hävde vi jollen i sjön och rodde iland en kabel och spelade oss loss. Snart var vi ute på havet och ångade fram utefter Hallandskusten. Det var trevligt att stå på bryggan och se Varberg och de andra badorterna passera. Vi höll kurs mot kullens fyr, som vi så småningom kunde se. Plötsligt var den borta, efter en stund var även Hallands Väderö försvunnen. Jag förstod att det skulle komma dimma eller regn och tog därför noga ut vårt läge med krysspejlingar. Så kom det, en ordentlig snöstorm från sydost. Till all lycka rev inte stormen upp någon sjö, så vi kunde mala på så vackert fast det var inte så trevligt att stå på den öppna bryggan i snöstormen. Maskinisten, iförd en ordentlig päls,

stod där vid sina rattar och fick litet värme från pannrummet. Rorgångaren hade det bäst, han höll till i en liten kur där bara han och ratten fick plats. Vi höll kursen rätt bra, för efter några timmar kunde vi höra Kullens fyr tuta. När vi hade den rätt ut om babord bad jag Krappe att ta över ett slag för jag var trött och genombläst. Det var bara att hålla kursen tills vi kom till Svinbådans fyrskepp, som han säkert borde se. Då skulle han säga till mig. Krappe höll kursen och efter en tid såg han en fyr och styrde mot den. Fast han tydligt kunde se fyrskenet, tyckte han att det var konstigt att han aldrig kom fram, så han fann det bäst att hämta mig. Då jag kom upp på bryggan såg jag att vi stävade mot en flygfyr på Själland och att vi var utanför Gilleleje. Akterut syntes flygfyren på Haverdal.

Krappe hade inte märkt att sikten blivit bättre och trott att det ljus han gick mot var Svinbådan. Det var väl inte så mycket vatten under oss, men eftersom vi bara behövde 2,2 m var det väl ingen fara. Vi girade och satte kurs mot Öresund för att gå in i Hålsingborg över natten. När vi kom fram fann vi att hamnen var spärrad för natten. Spärrfartyget låg i inloppet, det var fortfarande litet oroliga tider ute i världen, så vi fann det bäst att ankra. Morgonen därpå ångade vi vidare genom Öresund, det var trevligt, ingen sjö, ingen vind och maskinerna gick tryggt, så vi såg ljus på läget. Vi hade räknat med att gå genom Falsterbokanalen men utanför Limhamn fanns ett sjömärke och på det satt en tavla där det stod: "Falsterbokanalen stängd t.v." Ja, då blir det bara att gå runt Falsterbo rev, det är ju enkelt. Vi hade kustkort för hela resan, men det som gällde runt Falsterbo hade vi inte med. Hade jag varit klok borde jag gått in till Malmö och skaffat kort, men det skulle ta lång tid, så jag tog en chans och gav mig iväg runt Falsterbo rev.

Genom att ta ut märken från en fickalmenacka, som jag lånade av en värnpliktig, kunde jag hålla ut så pass att vi klarade reven och kunde runda fyrskeppet och sätta ostlig kurs. Givetvis började det blåsa en sydlig vind så vi rullade och plaskade men kom i alla fall österut. När det mörknade var vi ganska trötta och hungriga, det gick ju inte att laga mat i sjögången, så vi tog oss in i Ystads hamn. Nästa morgon konstaterade maskinisten att vi nog borde kola, vi hade inte så mycket kol kvar. Vi sökte upp en kolhandlare, som gärna sålde kol till oss, men först ville han ha en licens. Med kännedom om statsapparatus snigelgång förstod vi att det skulle dröja innan en sådan skulle komma. Det var några dagar

kvar till jul och vi ville alla hem, att fira jul i Ystads hamn var inte lockande, så vi fann att kolet borde räcka till Karlskrona. När vi rundat Sandhammaren skulle vi dessutom få medvind och på så vis spara en massa kol. Vi fick också bra skjuts genom Hanöbukten och för att spara tid tänkte vi gå in Västra leden för Hästhölsfort till Karlskrona. Leden var visserligen inte fyrbelyst, men Hessel kände väl till den och honom kunde man lita på. Det började mörkna när vi nått Gåsfeten och skulle gira till ostlig kurs. Då vi girat fick vi sjön tvärs och kom i en våldsamt rullning, vi var ju nu ganska lätta på kol. Rätt som det var kom eldarkorpralen upp på bryggan och sa att nu kunde man slänga kolskyfflarna, det fanns ingen kol.

I den kraftiga rullningen hade bottenarna till kolboxarna slagits undan så att kolet runnit undan och ned under pannan och var rätt oätkomligt. Dessutom hade kolstybben täppt igen intaget till länsumpen så den inte tog. Vi hade nämligen litet läckor i de nitade plåtarna. Nu steg vattnet i pannrummet och kunde snart komma in i eldstaden. Jag blev verkligen förskräckt, men tänkte att hade vi kommit så här långt så skulle vi klara sista biten också. Det fanns en hel del ved i minrummet till köksspisens, så om vi började med den kunde jag i alla fall få litet andrum. Släng in all ved i pannan ropade jag och besättningen fick full fart att hämta ved. Det var som att spotta en törstig kamel i halsen. Pannan slukade voden på ett nafs men trycket började öka. Durkarna i minrummet var bastanta och kunde nog ge litet ånga. Min blick föll på livbåten, det var i alla fall ett helgerån, men durkar, båtshakar och ett par åror fick åka in i fyren. Gamla pallar till minor var lätta att säga sönder, de brann också bra. Gnistorerna började yra ur skorstenen, det såg ut som amerikanska lokomotiv på film. Maskinerna började snurra på så vackert. På däck fanns några avbärarplankor, som använts för att skydda det buckliga skrovet vid minfällning. Nu, när vi fått andrum hade vi tid att säga ned dem till pannved. Det såg ut att klara sig på ett tag. Men fortfarande steg vattnet i maskinrummet och nästan över durkarna. Maskinkorpralen fick upp en lucka i durken, tog av sig på överkroppen och började liggande på magen befria intaget till länsumpen från kolstybb. Det lyckades, pumpen började ta och vattnet sjönk. Men vi hade den icke fyrbelysta Västra leden kvar och nu var det mörkt. På bryggan fanns en strålkastare av äldre modell. Den sprakade och gnistrade men den lyste. Vi belyste prickarna, tog tiden och kursen till nästa prick, helt enligt navigationsboken. Vi uppskattade farten till 5 knop, vilket tydligen var rätt. Hessel kände igen sig, och snart

passerade vi V. Hästholmen. Framför oss låg fjärden utanför Karlskrona stilla och blank. Stadens ljus lyste så lockande och fyrarna blinkade. Aldrig skall jag glömma den lätnad jag då kände, vi hade klarat det! Vi fortsatte mot infarten till Örlogsvarvet, men bomstängslet var fördraget så vi fortsatte till närmaste kaj, där vi förtöjde. Morgonen därpå fick vi hjälp av en bogserbåt in till varvet. Minutläggaren lämnades av och eftersom den var så gammal och i så dåligt skick, bestämde Tygmästaren på B.K. att den skulle skrotas. Tygmästare var överstelöjtnant Wockatz, han gjorde en mycket förnuftig insats den gången. Det kanske hade varit enklare om båten skrotats redan i Göteborg, men det hade varit för enkelt.

Vi hann hem till Julafton !!

Knut Hamilton

Pensionärsfunderingar

*En travesti på Anna-Maria Lenngrens
Porträtterna.*

En gubbe i sin stuga sitter,
hans gamla ben ej längre spritter,
nere vid hans ömma fötter,
ligger stövarhunden Trötter.
Rätt solkiga är gubbens kläder,
han tuggar snus och släpper väder,
men dricker inte the på fläder,
han dricker kaffe han med kron,
han har inga tjänstehjon,

nej, han får vara egen husa, får
bädda säng och jycken lusa.

Nu sitter han med halvfylld pava,
när som hans blick den råkar snava,
uppå ett gammalt grupporträtt,
ja där står hela gubbens ätt.
Hans tankar gör nu några turer,
vad kan det vara för figurer,
i minnet vill han dem rangera,
i tid och rum dem rätt placera.

Där uppe till höger står min far,
försöker minnas hur han var,
förvisso ingen man i staten,
han kokte mäsk i apparaten,
så det i hela socknen stank,
ja fy för tusan en sän drank.

Där intill far där står min mor,
ja hon var syster till sin bror,
fick ungar snyta dagen lång,
och klippa bit med sockertång,
fick skura golv och pottor tömma,
ja, henne kan jag aldrig glömma.

Och där på flygeln farbror Frans,
han hade ljusröd skepparkrans,
en hejare på sol och vår,
så när jag ut i bygden går,
kusiner ser i långa banor,
som i farbror Frans har sina anor.

Där bredvid mor står moster Ann,
i truten har hon blott en "tann",
med den hon brukte välling tugga,
på kvällen rökte hon sin snugga.
Ett fruntimmer hon var, på bettet,
oss ungar skrämde hon från vettet.

Min syster var teaterapa, med
sprucken röst hon "kved" en drapa,
publiken på parketten led,
i vända sina händer vred.
När sen ridån behagar falla,
publiken öser ut sin galla.

Jag ser till vänster faster Ellen,
ja, hon var känd på många ställen,
på foten lätt som en gasell,
i bygden kallad hjälpmamsell,
hon kunde blixtnabbt rykten sprida,
en mästare att ränker smida.

Nu minnet börjar bli rätt luddigt,
porträttet ter sig ganska suddigt,
pavan tömd till sista droppen,
blott sumpen kvar i kaffekoppen.

Fridolf Askerstad

In Memoriam

Föreningens äldste medlem Hjalmar Andersson har avlidit.

Vi lyser frid över hans minne!

Nya Medlemmar

Backlund Tor, Västra Frölunda
Brännerud David, Furulund
Brunskog Gunnar, Västra Frölunda
Jacobsson Ingegerd, Östansjö
Persson Gustav, Västra Frölunda
Sandell Sven, Vaxholm
Svensson Anna-Britta, Göteborg
Uddenberg Erik, Göteborg
Wangler Evert, Vaxholm
Wecke Göran, Ingarö
Öhrn Viran, Göteborg

Gåvor till kamratföreningens fonder 1990-91 har inkommit från följande medlemmar:

Arvid Andersson
Hjalmar Andersson
Erik Bergh
Bo Björheden
Birger Björnsson
Harijs Burkarås
Inge Davidsson
Hugo Eriksson
Leif Fredén
Allan Freij
Leif Havås
Anne-Marie Hessel
Arthur Holmqvist
Sven-Olof Håkansson
Ingvar Johansson
Bror Kleist
Henrik Lange
Göran Larsson
Harry Nyström
Lars Olsson
Carl Pettersson
Bo Risberg
Erik Rydén
Bengt Silander
Carlo Sjöberg
Harry Sundberg
Klas Sörkvist
Jan Thörnbrink
Henry Wassén
Erik Widell
Hugo Vilbern
Sven Vilg
Ingvar Ingelstad
Gunnar Svensson
Pro Line Offset

Föreningen tackar för bidragen och hoppas på Din fortsatta välvilja. Postgironr 450 49-4.

UPPROP

Årtmiddagen avätes i år torsdagen den 31 oktober kl 18.00. Samling på officersmässen. Anmälan mottages under tjänstetid på tel: 692067 före den 25 oktober. Välkomna alla kvinnliga och manliga medlemmar!

Födelsedagspresenten

Min enda och sista kärlek skulle fylla år och jag funderade länge över vad jag skulle ge henne. En syster till mig rådde mig att köpa ett par fina handskar. Hon följde också med mig till affären, då hon själv skulle inköpa ett par trosor. Varorna inköptes, men av okänd anledning förväxlades de olika paketen. Min syster försvann med min fästmöds handskar och jag fick ovetande paketet med trosorna. Eftersom min fästmö fanns på annan ort måste paketet sändas iväg på lämpligt sätt. Jag bifogade följande rader:

Kära Du min älskade!

Jag ber att få gratulera Dig på Din födelsedag. Jag vet inte om Du gillar min present, men jag valde den av den anledningen att Du säkert behövde den. Om det inte varit för min systers skull hade jag köpt ett par långa med knappar, men hon sa att Du alltid använda korta. Tycker Du om färgen? Biträdet, som jag köpte av, visade mig ett par likadana som hon använt i tre veckor och de var knappast smutsiga. Du kan talka dem på insidan, så går de lättare på. Glöm inte att andas i dem, annars blir de skrynkliga. Biträdet bad mig hälsa och säga att Du skall göra som hon: Rengöra dem med bensin, men då behålla dem på, annars vill de gärna krympa. Jag hoppas få se dem på Dig ikväll när vi träffas.

Din Oskar

P.S. Min syster sade, att det senaste sättet är att bära dem oknäppa och nedhängande, då de härvid ger bärarinnan ett lätt nonchalant utseende. Om Du tycker det blir för varmt kan Du hålla dem i handen, det ser flott och världsvant ut.

D.S.

G A

KA 4 FRAMTID

Då detta skrivs, september 1991, råder fortfarande stor ovisshet om KA 4 framtid. Försvarskommittén havererade ju hösten 1990. En försvarsberedning under statssekreterare Jan Nygren i försvarsdepartementet begärde in nytt underlag från ÖB. ÖB presenterade sitt underlag - ÖB 92 - den 13 juni 1991. Detta skulle utgöra underlag för 1992 års försvarsbeslut gällande för 5-årsperioden 92/93-96/97. Riksdagen väntas fatta sitt beslut våren 1992. Då detta läses är valet över och måhända är det en ny riksdagsmajoritet som då skall fatta det nya försvarsbeslutet.

ÖB:s underlag till regeringen - ÖB 92 - utgjorde förslag till försvarsmaksstrukturer i tre alternativa ekonomiska nivåer:

Nivå A - 38.5 miljarder per år med 3% årlig ökning

Nivå B - 36.2 miljarder per år

Nivå C - 32.1 miljarder per år

Struktur A skall långsiktigt kunna uppfylla de krav som regeringen ställt.

Struktur B är avsedd att uppfylla kraven under en övergångsperiod och skall ge handlingsfrihet att senare förstärka försvarsförmågan.

Struktur C skall utgå från oförändrade anslag och delvis ändrade (minskade) krav på försvarsmakten. Regeringen har sålunda tagit bort kravet på förmåga att föra uthålliga försvarsoperationer under kontrollerade former. Försvaret skall i alt C inriktas mot en kärna med omedelbar försvarsförmåga och med tillväxtpotential.

ÖB har också lämnat ett förslag kallat struktur D, med samma ekonomiska nivå som alternativ C, men med bättre balans mellan uppgifter och resurser. En oförändrad ekonomisk nivå rymmer inte både allmän värnplikt och en utvecklande inhemsk försvarsindustri. ÖB föreslår därför att ca 12.000 värnpliktiga årligen (en reducering med 30%) undantas från utbildning i det militära försvaret. I stället föreslås de få utbildning inom den civila delen av totalförsvaret. Härigenom skulle resurser frigöras för en allmän kvalitetshöjning på försvarets materiel.

Vad innebär då dessa alternativ för KA 4 och Göteborgsbrigaden (KAB 5)?

KAB 5 utgör ett av de tolv områden som ÖB

prioriterat och skall således finnas kvar med oförändrad hög kvalitet. De olika alternativen påverkar främst takten i införandet av amfibiebataljonens båtar.

Vad gäller grundorganisationen innebär alternativ C och D, dvs oförändrad ekonomisk nivå, att "grundutbildning överförs till främst MKS".

Med andra ord innebär en oförändrad ekonomisk nivå enligt ÖB:s förslag att KA 4 försvinner som regemente och att Göteborgsbrigadens personal skall utbildas i Karlskrona (!). I övriga alternativ, A och B, finns KA 4 kvar ungefär i dagens omfattning.

Några beslut är alltså ännu inte fattade. ÖB 92 redovisar endast konsekvenser av tre ekonomiska nivåer för försvarsmakten. Det ligger nu på politikerna att fatta beslut om vilket försvar vi skall ha i framtiden. Det är min förhoppning och övertygelse att politikerna har förståelse för betydelsen av Göteborgsområdet med Sveriges största import- och exporthamn, rikets andra stad med en stor del av landets verkstadsindustri och mycket stora varulager.

Om vi skall ha ett kustförsvar med hög kvalitet och hög beredskap här måste vi också ha värnpliktiga under grundutbildning här året om. Genom att förlägga utbildningen ute på krigsförbanden i ökad utsträckning får vi dessutom en bra varmhållning och ett bättre underhåll av förbanden. Marinens Sjukvårdsskola och KA Radarskola kvar i Göteborg ger dessutom en ökad värnpliktsvolym och därmed rationellare drift av KA 4.

Alltså KA 4 kvar i Göteborg är för CM, ÖB och svenska folket den mest kostnadseffektiva lösningen, det skall vi bevisa fram till riksdagsbeslutet våren 1992.

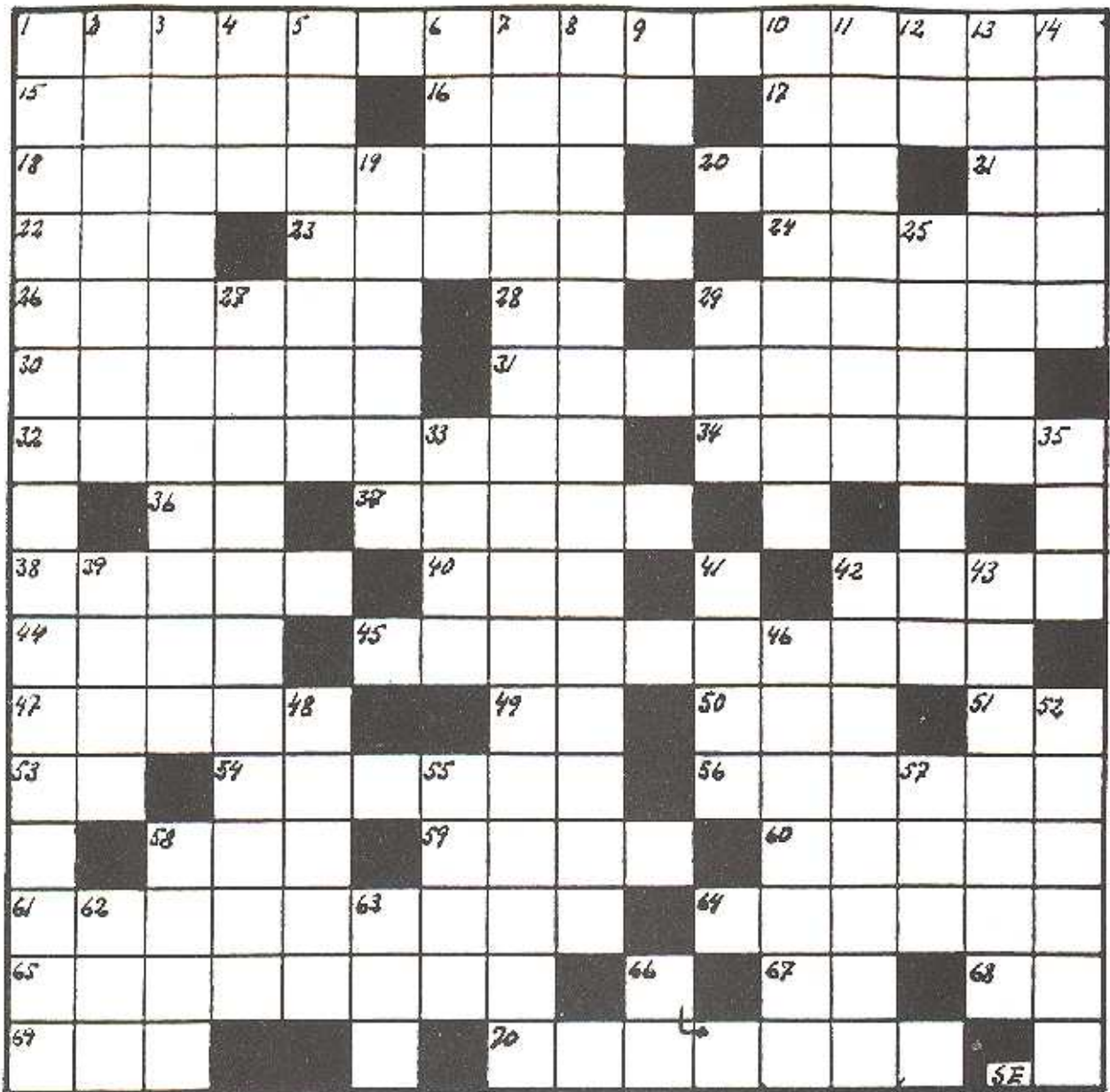
Jack Wibring
C KA 4

Vågrätt:

1. Hemligstämlade.
15. Krävande mc-tävling.
16. Javisst, saken är klar !
17. Förmodas.
18. Kommunikationscirklar.
20. Besitta.
21. Margaret Thatcher.
22. Göteborgska.
23. När sömnig drar in luft.
24. I välgörande saltlösning.
26. Havsjungfru.
28. Pfennig.
29. Insistera.
30. Jakthund.
31. Låtsassjuk person.
32. Fick Sverige år 1523.
34. En av fyra.
36. Liten skiva.
37. Gårdsplanen.
38. Från ena sidan till den andra.
40. Mitt i hörnrum.
42. Friherre.
44. Emedan.
45. Adepter i praktisk arbetslivsorientering.
47. Långrandigt yttrande.
49. För ordningens skull.
50. Olycksgudinna.
51. Smila.
53. På gutetak.
54. Poseidonattribut.
56. Företaget.
58. Kinematograf.
59. Vasstrået.
60. En synbar.
61. Toker.
64. Prydnadsväxt.
65. Är nyplockade bär.
67. Extra ordinarie.
68. Fruktad nazistisk militärorganisation.
69. King Cole.
70. Fakturorna.

Lodrätt:

1. Mellan land och hav.
2. Nöta bort.
3. Turist i österled.
4. Kö.
5. Klagodikter.
6. Hans harpa är vinddriven.
7. Lastrum och skans t.ex.
8. Sveriges förnämsta kraschan.
9. Kraal.
10. I överensstämmelse med stadgade normer.
11. Tages emot.
12. Hjärnskadade.
14. Stor pillertrillarfabrikant.
19. Kohuden.
25. Besinningsfulla.
27. Avdunstning.
29. Blev 200 år gammal och diade på ett horn.
33. Satirtecknare i Stockholmsvisa.
35. Enögd i vissa fall.
39. Överens.
41. Provisorisk "paulun".
42. Motvilja.
43. Gäldades.
46. Abbesinier.
48. Äldre ämbetstitel i Sverige.
52. Bara.
55. Uuu.
57. Ytterligare något
58. Flitig insekt.
62. Släpa.
63. Dolt under kapsel.
66. Arealerna.

Konstruktör Sven Einarsson

Vinnare korsord 1/91 blev följande:

1. Ingemar Wallin
2. Fridolf Askerstad
3. Bengt Silander

Pristagarna har erhållit sina priser.

Namn:

.....

Adress:

.....

.....

Roliga sidan

Kapten har blivit befordrad till major. Dagen efter utnämningen anländer han till regementet, iklädd sina nya gradbeteckningar. Jönsson står på post och anmäler: "Kapten, inget av vikt passerat!" Majoren böjer sig fram mot Jönsson, så att denne noga skall se de nya gradbeteckningarna: "Nu tycker jag att Jönsson skall sluta upp med att säga kapten" Jönsson: "Jaså, säger Du det ja, Gustav heter jag!"

"Jaha, soldater, nu skall vi kontrollera om Ni kan gradbeteckningarna", sa ryttmästaren. "Ni där, vem är högsta chef för den här skvadronen?" "Det är Ni, ryttmästare," sa den utpekade. "Rätt svarat," sa ryttmästaren och myste. "Och vem kommer närmast under mig?" "Det gör hästen, ryttmästare," sa den utpekade.

Korpralen: "Idag har jag ett bra jobb för den lataste av Er. Någon frivillig?" Fyrtioåtta man sträcker upp sina händer. Endast 910:an står alldeles stilla och rör inte en fena. Korpralen: "Varför sträcker inte 910:an upp handen?" 910:an: "Orkar inte, korprall!"

Sergeanten tvåriksket: "Förbaskade fuflare där! Vad är Ni i det civila?" "Kontorist, sergeant!" "Såå en sån där typ som sorterar pennor, gem och bär ut posten, va?" "Nej, sergeant, det har vi en pensionerad militär som gör!"

39:an Pettersson blev sänd till majoren med ett bud. Han knackar på dörren till expeditionen, men han vågar sig inte in. "Stå inte vid dörren och trampa, karl, kläm fram med vad Ni vill säga!" Pettersson tittar på sina lortiga marschkängor och svarar: "Nja, jag har så smutsiga fötter, major!" "Strunt i det", säger majoren, "behåll kängorna på, så syns det intel!"

Gamle majoren har blivit en smula knarrig. Han besöker sin gamle vän, regementsläkaren, på sjukhuset. Efter att ha undersökt majoren noga, sa läkaren: "Ja, käre bror, Du har faktiskt vatten i knåna!" "Det är omöjligt", säger majoren. "Jag har aldrig druckit vatten i hela mitt liv det måste ha slunkit ned då jag någon gång borstat tänderna!"

Löjtnanten undervisar om soldatens hälsningsplikt. "Nå, vad gör 47:an om han får se regementschefen på bussen?" 47:an: "Jag tog nog nästa buss, löjtnant".

En riksdagsman X var just hemkommen från Stockholm och på kvällen kröp han ner i den gemensamma äkta sängen. X vänder ryggen åt sin hustru, som säger: "Kan Du inte vända Dig åt mig, så vi kan prata litet?" "Jag ligger

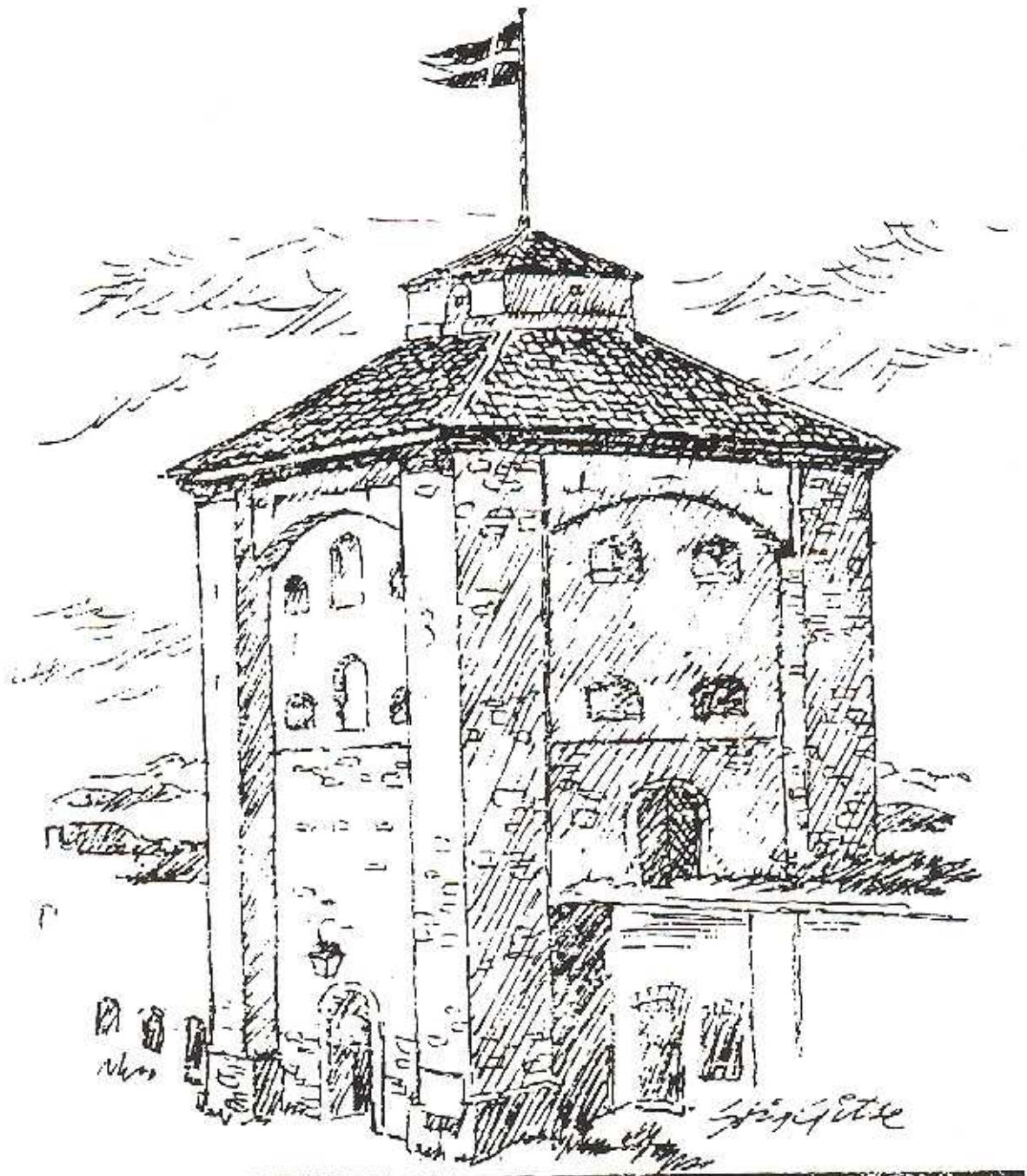
som jag ligger. Och så har jag riksdagsbekymmer", sa mannen.

På morgonen gick fru X ut för att mata hönsen och hon fick då se tuppen stå och se slö ut, trots att hönorna slog sina lovar runt omkring honom. Då sparkar fru X till tuppen och låter sparken åtföljas av följande: "Har Du också riksdagsbekymmer, tuppracka?"

En olidligt varm sommardag kommenderades värnpliktige Johansson från Göteborg, att under språngmarsch hämta en ammunitionslåda. Johansson ger sig iväg gående. "Med språng, Johansson" ryter sergeanten efter honom. Takten ändras emellertid inte och på återvägen minskar den förklarligt nog till följd av den tunga bördan. Det tar mycket lång tid och sergeanten hinner ilska till ordentligt. Pustande sätter Johansson ned lådan. "Hörde inte Johansson att jag kommenderade med språng?" "Jö visst, hörde jag de, men en förstår la sköj!" Om sergeanten funnit något svar skulle detta drunknat i mängdens jubel.

När kung Gustaf V kom till ett stationssamhälle i Norrland, där det är långt mellan byarna och ännu längre till "den stora staden", som de större knutpunkterna kallas i Norrland, anförtroddes konungen av den beskäftiga mottagningskommittén att där bland de mötande också fanns en gammal nybyggare som traskat sex mil för att få se kungen.

Majestätet tyckte det var rörande och den gamle rojalisten kallades fram för att få sig en handtryckning. "Och så har Du gått den långa vägen bara för att få se mig", sa kungen vänligt. "Ja, då har jag ju, men jag skulle ändå hit ner för att köpa mig en liter", sa nybyggaren.

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG